Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/3176

2025 6 3

EUROPOS CENTRINIO BANKO NUOMONĖ

2025 m. gegužės 2 d.

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl kredito įstaigoms taikomų prudencinių reikalavimų, susijusių su vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoriams pagal grynojo pastovaus finansavimo rodiklį taikomais reikalavimais, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013

(CON/2025/9)

(C/2025/3176)

Įžanga ir teisinis pagrindas

2025 m. balandžio 4 d. Europos Centrinis Bankas (ECB) gavo atitinkamai Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Parlamento prašymus pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl kredito įstaigoms taikomų prudencinių reikalavimų, susijusių su vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoriams pagal grynojo pastovaus finansavimo rodiklį taikomais reikalavimais, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 ([1]) (toliau – pasiūlytas reglamentas).

ECB kompetencija teikti nuomonę yra grindžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 4 dalimi ir 282 straipsnio 5 dalimi, kadangi pasiūlytas reglamentas yra susijęs su 1) Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) uždaviniais apibrėžti ir įgyvendinti Sąjungos pinigų politiką, remiantis Sutarties 127 straipsnio 2 dalies pirma įtrauka, ir prisidėti prie sklandaus kompetentingų institucijų politikos finansų sistemos stabilumo srityje vykdymo, remiantis Sutarties 127 straipsnio 5 dalimi, ir 2) ECB uždaviniais, susijusiais su kredito įstaigų prudencine priežiūra pagal Sutarties 127 straipsnio 6 dalį.

Vadovaudamasi Europos Centrinio Banko darbo reglamento 17 straipsnio 5 dalies pirmu sakiniu, Valdančioji taryba priėmė šią nuomonę.

1. Pastabos

1.1. ECB palankiai vertina ketinimą tikslingai iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 575/2013 ([2]) (toliau – Kapitalo reikalavimų reglamentas) dėl prudencinės tvarkos, taikomos vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandoriams (VPĮFS), kurių likęs terminas yra trumpesnis nei šeši mėnesiai, su finansiniais klientais pagal grynojo pastovaus finansavimo rodiklį (NSFR).

1.2. Pagal NSFR standartą, dėl kurio susitarė Bazelio bankų priežiūros komitetas (toliau – Bazelio NSFR standartas), reikalaujama, kad bankai išlaikytų pastovaus finansavimo profilį, susijusį su jų turto sudėtimi ir nebalansine veikla ([3]). NSFR apibrėžiamas kaip turimo pastovaus finansavimo sumos (angl. *available stable funding*, ASF) santykis su būtino pastovaus finansavimo (angl. *required stable funding*, RSF) suma. Apskaičiuojant ASF sumą, ASF koeficientai priskiriami banko finansavimo šaltiniams pagal jų santykinį stabilumą, pavyzdžiui, priklausomai nuo likusio termino ir skirtingų finansavimo teikėjų polinkio atsiimti savo finansavimą. Panašiai, apskaičiuojant RSF sumą, RSF koeficientai priskiriami turtui ir nebalansiniams straipsniams, atsižvelgiant į jų likusį terminą ir likvidumo ypatybes. Kalbant apie užtikrintus skolinimo sandorius, RSF koeficientai taip pat skiriasi priklausomai nuo įkaito, kuriuo užtikrinami tie sandoriai, likvidumo ypatybių.

1.3. ECB supranta, kad pasiūlytu reglamentu siekiama, kad dabartinė laikina trumpalaikių VPĮFS ir neužtikrintų sandorių, sudarytų su finansiniais klientais, prudencinė tvarka taptų nuolatinė, ir kuri, nesant jokių teisės aktų pakeitimų, būtų suderinta, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, su Bazelio NSFR standarte nustatyta tvarka.

([1]) COM(2025) 146 final.

([2]) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

([3]) Bazelio bankų priežiūros komitetas, Bazelis III: grynasis pastovaus finansavimo rodiklis, 2014 m. spalio mėn., paskelbta www.bis.org.

1.4. Kalbant apie trumpalaikius VPĮFS, užtikrintus 1 lygio turtu, įskaitant ES vyriausybės obligacijas, ECB apsvarstė pasiūlyto reglamento tikslinio pakeitimo poveikį VPĮFS rinkos veikimui ir finansiniam stabilumui ([4]).

1.5. Viena vertus, pereinamojo laikotarpio priemonės, pagal kurias nustatyti mažesni RSF koeficientai, taikymas trumpalaikiams sandoriams, sudarytiems su finansiniais klientais, gali turėti neigiamą poveikį likvidumo pasiskirstymui ir vyriausybės obligacijų absorbavimui per VPĮFS rinkas. Konkrečiau kalbant, padidėjusios reguliavimo išlaidos galėtų lemti perkainojimą ir šio VPĮFS rinkos segmento gylio sumažėjimą. Tokie trikdžiai gali pasitvirtinti tuo metu, kai paskelbtais Eurosistemos pinigų politikos įgyvendinimo operacinės sistemos pakeitimais numatoma didesnė priklausomybė nuo VPĮFS rinkos likvidumo perskirstymo tikslais ([5]). Be to, galimas VPĮFS rinkos veiklos sumažėjimas galiausiai galėtų paveikti valstybės obligacijų rinkas, nes abi rinkos yra glaudžiai susijusios. Atsižvelgiant į tai, kelios jurisdikcijos, pavyzdžiui, JAV ir Jungtinė Karalystė, nacionaliniu lygmeniu įgyvendindamos NSFR, nereikalauja stabilaus šių sandorių, užtikrintų 1 lygio turtu, finansavimo (žr. lentelę 1.8 dalies pabaigoje).

1.6. Kita vertus, tebėra aktualūs Bazelio NSFR standarto kalibravimą lemiantys prudenciniai ir finansinio stabilumo aspektai ([6]). Iš tiesų pereinamojo laikotarpio RSF koeficientai gali nepakankamai padengti finansavimo riziką, kylančią dėl trumpalaikių sandorių su finansiniais klientais. Visų pirma, reikalavimas gauti pastovų finansavimą trumpalaikiams sandoriams, įskaitant VPĮFS, kurie užtikrinti 1 lygio įkaitu ir kuriuos sudaro finansiniai klientai, gali geriau atsižvelgti į galimą franšizės riziką, kuri gali paskatinti bankus toliau perkelti dalį savo trumpalaikio skolinimo. Be to, teigiamas RSF koeficientas galėtų sumažinti skolinimo ir finansavimo terminų neatitikimo riziką trumpalaikių VPĮFS kategorijoje, taip pat užkrato tarp įstaigų riziką likvidumo sukrėtimų metu.

1.7. Apskritai, atsižvelgdamas į susirūpinimą dėl rinkos veikimo ir su tuo susijusį poveikį pinigų politikos įgyvendinimui, ECB pritaria tam, kad dabartinė tvarka dėl trumpalaikių VPĮFS, užtikrintų įkaitu 1 lygio turto forma, būtų pratęsta, pavyzdžiui, penkeriems metams ir būtų taikoma kaip laikina priemonė, kuri turėtų būti peržiūrima. Dar per anksti daryti išvadą, kad susirūpinimas dėl rinkos veikimo apskritai nusveria finansinį stabilumą ir priežiūros naudą. Todėl ECB siūlo, kad šis pratęsimas galiotų laikinai, taip pat pabrėždamas Sąjungos įsipareigojimą laikytis tarptautinių standartų. Tada šį klausimą būtų galima dar kartą peržiūrėti, atsižvelgiant į VPĮFS rinkų veikimą po to, kai bus baigta kurti Eurosistemos veiklos sistema (angl. *Eurosystem operational framework*), taip pat į prudencinio ir finansinio stabilumo aspektus.

1.8. Kalbant apie trumpalaikius VPĮFS, užtikrinamus kitu turtu, ir neužtikrintus sandorius, tokie sandoriai yra susiję su didesne finansavimo rizika, palyginti su pirmiau nurodytais sandoriais, ir turėtų tinkamai atsispindėti NSFR. VPĮFS atveju ne 1 lygio turto savybės yra skirtingos ir, nors dalis turto yra labai likvidus, kita dalis nebūtinai yra pakankamai likvidi, kad pateisintų dabartinį 5 % RSF koeficientą. 5 % RSF koeficientas VPĮFS, užtikrintų kitu turtu, atveju yra mažas, palyginti su kitomis jurisdikcijomis (žr. toliau pateiktą lentelę, atkreipiant dėmesį, kad dauguma jurisdikcijų, kuriose taikomas Bazelio NSFR standartas ir kurios neįtrauktos į lentelę, taiko atitinkamą Bazelio NSFR standartinį kalibravimą ([7])). Lygiai taip neužtikrintų sandorių atveju dabartinis 10 % RSF koeficientas yra mažesnis už 15 % koeficientą, naudojamą daugelyje svarbių jurisdikcijų. Dėl galimos finansavimo rizikos ir tvarkos kitose jurisdikcijose šie numatomi nuolatiniai nukrypimai nuo Bazelio NSFR standarto yra nepateisinami. Atsižvelgiant į tai, jei reikia pratęsti dabartinę šiems sandoriams taikomą tvarką, jis taip pat turėtų būti tik laikinas.

([4]) Žr. 2025 m. kovo 7 d. ECB ekspertų atsakymą į Europos Komisijos kvietimą teikti informaciją dėl vertybinių popierių įsigijimo finansavimo sandorių pagal grynojo pastovaus finansavimo rodiklį prudencinės tvarkos, tikslinio pakeitimo, paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([5]) Žr. 2024 m. kovo 13 d. Valdančiosios tarybos pareiškimą „Pinigų politikos įgyvendinimo operacinės sistemos pokyčiai“ (angl. „*Changes to the operational framework for implementing monetary policy*“), ir 2024 m. liepos 23 d. ECB tinklaraščio *straipsnį „Repo markets: Understanding the effects of a declining Eurosystem market footprint“*, paskelbtus ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

([6]) Žr. 2024 m. sausio mėn. Europos bankininkystės institucijos (EBI) ataskaitą dėl konkrečių NSFR sistemos aspektų pagal Reglamento (ES) Nr. 575/2013 510 straipsnio 4, 6 ir 9 dalis, paskelbtą EBI interneto svetainėje www.eba.europa.eu. Ataskaita paskelbta laikantis pagal KRR 510 straipsnio 6 dalį EBI suteiktų įgaliojimų.

([7]) Dėl išsamaus NSFR įgyvendinimo įvairiose jurisdikcijose vertinimo žr. Bazelio bankų priežiūros komiteto dokumentą *RCAP Jurisdictional assessments: regulatory implementation consistency,* paskutinį kartą atnaujintą 2025 m. balandžio 2 d. ir paskelbtą Tarptautinių atsiskaitymų banko interneto svetainėje www.bis.org.

Trumpalaikių sandorių su finansų sandorio šalimis RSF koeficientai svarbiose jurisdikcijose							
Sandorio tipas	**ES**	**CA** ([1])	**CH** ([2])	**JP** ([3])	**UK** ([4])	**US** ([5])	**Bazelis**
VPĮFS, užtikrinti 1 lygio turtu	0 %	5 %	10 %	0 %	0 %	0 %	10 %
VPĮFS, užtikrinti ne 1 lygio turtu	5 %	10 %	10 % ([6])	15 %	5 %	15 %	15 %
Neužtikrintos paskolos	10 %	15 %	15 % ([7])	15 %	10 %	15 %	15 %

([1]) **Kanada**: žr. Finansų įstaigų inspekcijos dokumentą „Likvidumo pakankamumo reikalavimai (LAR) (2025 m.) 3 skyrius. Grynasis pastovaus finansavimo rodiklis“ (angl. *„Liquidity Adequacy Requirements (LAR) (2025) Chapter 3 – Net Stable Funding Ratio“*), paskelbtą Kanados Finansų įstaigų inspekcijos interneto svetainėje www.osfi-bsif.gc.ca.

([2]) **Šveicarija**: žr. 2012 m. lapkričio 30 d. Šveicarijos Federalinės Tarybos potvarkį dėl bankų ir vertybinių popierių likvidumo (*Liquidity Ordinance*, LiqO; RS 952.06), paskelbtą Šveicarijos Federalinės Tarybos interneto svetainėje www.fedlex.admin.ch.

([3]) **Japonija**: žr. Tarptautinių atsiskaitymų banko Reglamentavimo nuoseklumo vertinimo programą (RCAP): Bazelio komiteto grynojo pastovaus finansavimo rodiklio standarto vertinimas – Japonija (angl. *Regulatory Consistency Assessment Programme (RCAP): Assessment of Basel Committee's Net Stable Funding Ratio standard – Japan*), paskelbtą TAB interneto svetainėje www.bis.org.

([4]) **Jungtinė Karalystė**: žr. *Bank of England Prudential Regulation Authority Rulebook – Liquidity* (CRR), paskelbtą www.prarulebook.co.uk.

([5]) **JAV**: žr. *Comptroller of the Currency, Federal Reserve System and Federal Deposit Insurance Corporation, Net Stable Funding Ratio: Liquidity Risk Measurement Standards and Disclosure Requirements, 86 Fed. Reg. 9120 (Feb. 11, 2021)*, paskelbtą Federalinio registro interneto svetainėje www.federalregister.gov.

([6]) 10 % RSF koeficientas.taikomas VPĮFS, užtikrinamiems 2a lygio turtu.

([7]) 15 % RSF koeficientas taikomas VPĮFS, užtikrintiems kita nei 1 ir 2a lygio turto forma, taip pat neužtikrintiems sandoriams.

Tais atvejais, kai ECB rekomenduoja iš dalies keisti pasiūlytą reglamentą, konkretūs redagavimo pasiūlymai kartu su aiškinamuoju tekstu pateikiami atskirame techniniame darbo dokumente. Techninis darbo dokumentas anglų kalba paskelbtas interneto svetainėje „EUR-Lex“.

Priimta Frankfurte prie Maino 2025 m. gegužės 2 d.

ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE